

YHTEISTOIMINTASOPIMUS sivistyspalveluiden seudulliseksi kehittämiseksi Päijät-Hämeen kunnissa vuosina 2026—2029

Sopimuksen osapuolet

Päijät-Hämeen kunnat Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, Iitti, Kärkölä, Orimattila, Padasjoki ja Sysmä sekä Lahden kaupunki toimintaa koordinoivana kuntana.

Sopimuksen tarkoitus ja tavoitteet

Päijät-Hämeen kunnat sopivat tällä sopimuksella sivistyspalveluiden seudullisesta kehittämisverkostoyhteistyöstä ja toimintaa koskevasta yhteistoiminnasta. Yhteistyö sivistyspalveluiden seudullisessa kehittämisessä perustuu pitkäjänteiseen ja systemaattiseen yhteistoimintaan, joka on alkanut vuonna 2006 Lahden kaupunkiseudun seutuhallinnossa ja jatkunut vuodesta 2009 lähtien yhteistoimintasopimusten muodossa. Yhteistoimintaa koordinoi Lahden kaupungin sivistyksen palvelualueen seudullisen kehittämisen yksikkö.

Yhteistoiminnan tarkoituksena on vahvistaa kuntien välistä yhteistyötä ja kehittää sivistyspalveluiden rakenteita, toimintatapoja ja palveluprosesseja koko Päijät-Hämeen alueella. Tavoitteena on varmistaa palveluiden yhtäläinen laatu ja saatavuus tasapuolisesti kaikissa kunnissa esimerkiksi väestörakenteen muuttuessa, riippumatta kunnan koosta tai resursseista. Yhteistyö tukee palveluiden asiakaslähtöisyyttä, kustannustehokkuutta ja vaikuttavuutta sekä edistää yhteisten toimintamallien kehittämistä erityisesti lapsiperheiden hyvinvoinnin tueksi.

Yhteistoiminta toteutuu kuntien nimeämien sivistyspalveluista vastaavien henkilöiden seudullisen ohjausryhmän kautta, sen alaisten seudullisten kehittämisryhmien tavoitteellisena yhteistyönä sekä yhteistoiminnasta vastaavan ja koordinoivan henkilöstön työpanoksena. Kehittämisverkosto toimii aktiivisesti ja ennakkoivasti osaamista jakavana alustana. Ohjausryhmän ja kehittämisryhmien vuorovaikutteinen yhteistyö sekä yhteistyö Päijät-Hämeen hyvinvointialueen kanssa ovat keskeisessä asemassa. Lisäksi tehdään tarkoituksenmukaista yhteistyötä kolmannen sektorin ja muiden verkostojen kanssa.

Ohjausryhmän toimintaedellytysten varmistamiseksi kuntien ja ohjausryhmän välinen viestintä on olennaista yhteistyön onnistumiselle. Avoin ja ajantasainen tiedonkulku tukee yhteisten tavoitteiden saavuttamista, päätöksenteon läpinäkyvyyttä ja kuntien näkökulmien huomioimista.

Kuntien välinen kehittämissyhteistyö tukee päijäthämäläisten hyvinvointia ja vahvistaa alueen elinvoimaisuutta. Yksittäiselle kunnalle yhteistyö tuottaa sekä taloudellisia että toiminnallisia hyötyjä.

Sivistyspalveluiden yhteistoiminnan ohjausryhmä

Tämän sopimuksen yhteistoiminnan osapuolet nimeävät ohjausryhmään sopimuskaudeksi kukin yhden edustajan ja tälle varahenkilön. Lahden kaupunki nimeää kaksi edustajaa ja näille varahenkilöt. Säännöllisesti kuukausittain kokoontuva ohjausryhmä koordinoi ja ohjaa yhteistoiminnassa mukana olevien kuntien sivistyspalveluiden eri sektoreiden asiantuntijoista koostuvien kehittämisryhmien toimintaa suunnitelmallisesti.

Ohjausryhmään nimetyn henkilön tehtävänä on toimia yhteyshenkilönä omaan kuntaansa ja toimijaorganisaatioonsa päin, toteuttaa ohjausryhmän yhteisiä linjauksia sekä mahdollistaa kehittämisryhmien kuntaedustajien osallistuminen yhteistyöhön, kaksisuuntaiseen viestintään ja yhteistyössä syntyvien parannusten toteuttamiseen omassa kunnassaan. Ohjausryhmän jäsenet valmistelevat ja vievät päätöksentekoon erillisiä yhteistoimintaan liittyviä kuntakohtaisia päätöksiä edellyttäviä asioita omassa organisaatiossaan. Ohjausryhmä voi tarvittaessa kutsua pysyväksi asiantuntijaksi sopimuksessa mukana olevien kuntien lisäksi ulkopuolisia jäseniä muista organisaatioista ohjausryhmän yhteisellä päätöksellä. Asiantuntijajäsenillä ei ole äänioikeutta. Kullakin sopimuksessa mukana olevan kunnan ohjausryhmän jäsenellä on yksi ääni päätöksenteossa.

Ohjausryhmä arvioi toimintaansa vuosittain. Vuosittaiseen itsearviointitilaisuuteen osallistuvat myös seudullisten kehittämisryhmien puheenjohtajat. Ohjausryhmä hyväksyy toimintasuunnitelman jokaiselle vuodelle itsearviointien pohjalta.

Ohjausryhmän esittelijänä toimii seudullisesta kehittämisestä vastaava kehittäispäällikkö ja sihteerinä seudullisen kehittämisen yksikön työntekijä. Ohjausryhmä valitsee vuosittain keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Kustannusten jako

Tässä yhteistoimintasopimuksessa mukana olevat kunnat osallistuvat asukasmäärän suhteessa sivistyspalveluiden yhteistoiminnan kustannuksiin ja varaavat yhteistoimintaa varten tarvittavan määrärahan vuosittain talousarvioonsa.

Viimeisimmän tiedossa olevan asukasluvun mukainen kuntakohtainen kustannusten jako on kirjattu sopimukseen allekirjoitushetkellä. Jakoperuste säilyy samana kalenterivuoden kerrallaan. Kustannusosuuksien määrittelyssä noudatetaan samaa laskentatapaa niin yhteistoimintasopimusosapuolten määrän kasvaessa kuin supistuessakin. Ohjausryhmä vahvistaa kustannusosuudet vuosittain.

Kunta	As. 31.12.2023	%-osuus	Budjetti 2026
Asikkala	7 968	3,90 %	9 723
Hartola	2 531	1,24 %	3 089
Heinola	17 953	8,78 %	21 908
Hollola	22 885	11,19 %	27 926
Iitti	6 444	3,15 %	7 863
Kärkölä	4 114	2,01 %	5 020
Orimattila	15 669	7,66 %	19 120
Padasjoki	2 726	1,33 %	3 326
Sysmä	3 496	1,71 %	4 266
Muut kunnat yhteensä	83 786	40,98 %	102 242
Lahti	120 693	59,02 %	147 278
Kaikki yhteensä	204 479	100,00 %	249 520

Laskutus

Lahden kaupunki laskuttaa yhteistoiminnan osapuolilta niiden vuosittaiset kustannusosuudet etukäteen vuosittain alkuvuodesta viimeisimpien käytettävissä olevien kustannustietojen perusteella. Kunkin kalenterivuoden päätyttyä suoritetaan tasauslaskutus, jossa toteutuneiden kustannusten perusteella kuntia veloitetaan tai hyvitetään kustannusosuuksien suhteessa.

Yhteistoimintasopimukseen liittyminen ja siitä irtautuminen

Yhteistoimintasopimukseen on mahdollista liittyä hakemuksesta. Ohjausryhmä hyväksyy uuden hakijan yhteistoimintasopimuksen osapuoleksi ja ohjausryhmän jäseneksi sillä edellytyksellä, että mukaan pyrkivä hakija hyväksyy tämän yhteistoimintasopimuksen ehdot.

Uuden hakijan hyväksymisestä mukaan yhteistyöhön päättää ohjausryhmä. Hyväksymispäätöksen yhteydessä ohjausryhmä esittää uudet kustannusosuudet vahvistettaviksi. Hyväksymiseen riittää ohjausryhmän myönteinen päätös. Äänten mennessä tasan ratkaisee Lahden kaupungin kanta.

Yhteistoimintasopimuksesta irtautuminen tapahtuu sopimuksen kirjallisella irtisanomisella. Irtisanoutuminen sopimuksesta osoitetaan ohjausryhmälle, joka tiedottaa asiasta muille sopimusosapuolille. Sopimus on irtisanottava kesäkuun loppuun mennessä, jotta se toteutuisi seuraavan kalenterivuoden alusta. Sopimuksesta ei voi irtautua kesken kalenterivuoden.

Ohjausryhmä voi esittää yhteistoimintasopimuksessa mukana oleville osapuolille erotettavaksi yhteistyöstä kunnan, joka on merkittävästi tai toistuvasti rikkonut sopimusta tai laiminlyönyt velvoitteitaan. Erottaminen tapahtuu joko yhteistoimintasopimuksen purkamisena tai irtisanomisena sopimuksesta irtautumista koskevia määräaikoja noudattaen. Erottamiseen riittää yhteistoiminnassa mukana olevien kuntien enemmistön päätös. Äänten mennessä tasan ratkaisee Lahden kaupungin kanta. Kunnan on maksettava maksuosuutensa irtisanomisesta tai purkamisesta huolimatta

irtisanomis- tai purkuvuoden loppuun saakka. Tässä yhteydessä noudatetaan kuitenkin Laskutus-
kappaleessa määriteltyä käytäntöä veloituksen tai hyvityksen osalta.

Sopimuksen voimassaolo

Tällä yhteistoimintasopimuksella kunnat sitoutuvat yhteistoimintaan ja yhteistoimintasopimus astuu voimaan, kun kaikki sopimusosapuolet ovat allekirjoittaneet sen ja sen hyväksymistä koskevat asianomaisten kunnallisten toimielinten päätökset ovat saaneet lainvoiman.

Sopimus on voimassa määräaikaisesti vuoden 2029 loppuun saakka ja sen ehtoja on mahdollista muuttaa vain kaikkien sopimusosapuolten yksimielisellä päätöksellä.

Erimielisyydet

Tässä sopimuksessa tarkoitetussa toiminnassa mahdollisesti syntyvät käytännön toimia koskevat erimielisyydet käsitellään ohjausryhmässä. Mikäli asiasta ei päästä yksimielisyyteen, erimielisyydet viedään asianomaisten kuntien ratkaistavaksi.

Sopimusosapuolten hallintosääntöjen mukaiset allekirjoitukset sopimuksen vakuudeksi

Allekirjoituksen jälkeen sopimus toimitetaan jokaiselle sopimusosapuolelle.

Asikkalan kunta

Rinna Ikola-Norrbacka, kunnanjohtaja

Hartolan kunta

Tiina Kotila-Paaso, rehtori

Heinolan kaupunki

Jari Parkkonen, kaupunginjohtaja

Hollolan kunta

Kim Strömmer, sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Iitin kunta

Jarkko Salonen, kunnanjohtaja

Kärkölen kunta

Eija Liikamaa, kunnanjohtaja

Lahden kaupunki

Virve Jämsén, vs. sivistysjohtaja

Orimattilan kaupunki

Kalle Larsson, kaupunginjohtaja

Padasjoen kunta

Pirjo Ala-Hemmilä, rehtori-sivistysjohtaja

Sysmän kunta

Lasse Peltonen, vt. kunnanjohtaja